

Χώρος αειχώρας

Κείμενα Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Ανάπτυξης

Ειδικό τεύχος - Αφιέρωμα

Μέθοδοι ανάλυσης και σχεδιασμός
του ελληνικού τοπίου

2014

19

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
ΓΟΣΠΟΔΙΝΗ ΑΣΠΑ
ΔΕΦΝΕΡ ΑΛΕΞΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αραβαντινός Αθανάσιος	- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
Ανδρικόπουλος Ανδρέας	- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Βασενγρόβεν Λουδοβίκος	- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
Γιαννακούρου Τζίνα	- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γιαννιάς Δημήτρης	- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Δελλαδέτσιμας Παύλος	- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Δεμαθάς Ζαχαρίας	- Πάντειο Πανεπιστήμιο
Ιωαννίδης Γιάννης	- Tufts University, USA
Καλογήρου Νίκος	- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)
Καρύδης Δημήτρης	- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
Κοσμόπουλος Πάνος	- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ)
Κουκλέλη Ελένη	- University of California, USA
Λαμπριανίδης Λόης	- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Λουκάκης Παύλος	- Πάντειο Πανεπιστήμιο
Λουρή Ελένη	- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μαλούτας Θωμάς	- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Μαντουβάλου Μαρία	- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
Μελαχροινός Κώστας	- Queen Mary, University of London
Μοδινός Μιχάλης	- Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών (ΔΙΠΕ)
Μπριασουλή Ελένη	- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Παπαθεοδώρου Ανδρέας	- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Πρεβελάκης Γεώργιος-Στυλ.	- Université de Paris I, France
Φωτόπουλος Γιώργος	- Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Χαστάογλου Βίλμα	- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)

Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ειδικό τεύχος – Αφιέρωμα
Special Issue

**Μέθοδοι ανάλυσης και σχεδιασμός
του ελληνικού τοπίου**

Επιμέλεια

Άρης Σαπουνάκης
Δημήτρης Σταθάκης

Επιστημονικό Περιοδικό

αειχώρος

Διεύθυνση:
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας
και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Περιοδικό ΑΕΙΧΩΡΟΣ
Πεδίον Άρεως, 383 34 ΒΟΛΟΣ
<http://www.aeihoros.gr>, e-mail: aeihoros@prd.uth.gr
τηλ.: 24210 – 74486

Επιμέλεια έκδοσης: Εύη Κολοβού-Άννα Σαμαρίνα
Λαγού: Παναγιώτης Μανέτος-Παναγιώτης Πανταζής
Σχεδιασμός εξωφύλλου: Γιώργος Παρασκευάς-Παναγιώτης Πανταζής-Παναγιώτης Μανέτος

Σαουνάκης Α., Σταθάκης Δ.	4
Εισαγωγή	
Κίζος Θ.	6
Από το αγροτικό τοπίο στο τοπίο της υπαίθρου: Η γεωγραφία και οι προσλήψεις των τοπίων της ελληνικής υπαίθρου	
Τσιλιμίγκας Γ., Γουργιώτης Α.	24
Η διαχείριση του τοπίου στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού	
Γουργιώτης Α.	38
Η συμβολή του Συμβουλίου της Ευρώπης στο χωρικό σχεδιασμό και το τοπίο	
Σαουνάκης Α.	58
Περιαστικό τοπίο στην Ελλάδα: Απειλές και προοπτικές	
Τσιλιμίγκας Γ.	80
Οι επιπτώσεις των χρήσεων γης στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών του τοπίου: Ποσοτικοποίηση της δομής και της χωρικής κατανομής των χρήσεων γης στις Ευρύτερες Αστικές Ζώνες.	
Σταθάκης Δ., Φαρασλής Γ., Σηφάκη Α.	106
Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δόμησης στο τοπίο της Κνώσου.	
Σταθάκης Δ.	124
Χωροθέτηση ανεμογεννητριών ελαχιστοποιώντας την οπτική όχληση	
ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
Μπεριάτος Η.	140
Η διακήρυξη της Συμφαλίας και το έλλειμμα πολιτικής τοπίου στην Ελλάδα	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέθοδοι ανάλυσης & σχεδιασμός του ελληνικού τοπίου

Άρης Σαπουνάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Δημήτρης Σταθάκης

Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σκοπός του ειδικού τεύχους αυτού, για τις μεθόδους ανάλυσης και σχεδιασμού του ελληνικού τοπίου είναι να δοθεί βήμα σε ερευνητές που εστιάζουν σε α) εννοιολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα του τοπίου.

Η παρούσα έκδοση περιέχει σύγχρονες προσεγγίσεις από διαφορετικές αφετηρίες. Ξεκινώντας από τα θέματα πολιτικής, ο Ηλίας Μπεριάτος προσεγγίζει τις βασικές θέσεις που διατυπώνονται σήμερα στη χώρα και εκφράζονται στη Διακήρυξη της Στυμφαλίας, σχετικά με τις αναγκαίες δράσεις για το τοπίο, και προχωρά στους άξονες χάραξης μια συγκροτημένης πολιτικής για το τοπίο. Στη συνέχεια, στο πρώτο κείμενο, ο Θανάσης Κίζος προτείνει εναλλακτικές μεθόδους διάκρισης του τοπίου, υπερβαίνοντας δυαδικούς ορισμούς υπαίθρου-πόλης που περιορίζουν την κατανόηση των μετασχηματισμών της υπαίθρου. Στο δεύτερο κείμενο, οι Γιώργος Τσιλιμίγκας και Ανέστης Γουργιώτης, παρουσιάζουν μια κριτική της σύγχρονης προσπάθειας σύνταξης εξειδικευμένης πολιτικής τοπίου μέσα από την πρόσφατη αναθεώρηση των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Στη συνέχεια, στο τρίτο κείμενο, ο Ανέστης Γουργιώτης εστιάζει στο ρόλο που έχει η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο για τον σχεδιασμό στην Ελλάδα. Στο τέταρτο άρθρο, ο Άρης Σαπουνάκης παρουσιάζει μια συστηματική ανάλυση των απειλών που δέχεται το ευάλωτο, λόγω αστικών πιέσεων, περιστατικό τοπίο. Στο πέμπτο άρθρο, ο Γιώργος Τσιλιμίγκας διερευνά την υπόθεση εργασίας πως οι χρήσεις γης καθορίζουν αποφασιστικά την ποιότητα των τοπίων των Ελληνικών πόλεων μεσαίων μεγέθους. Στη συνέχεια, οι Δημήτρης Σταθάκης, Γιάννης Φαρασλής και Αγάπη

Σηφάκη, ποσοτικοποιούν και αναλύουν τις διαχρονικές επιπτώσεις της δόμησης στο τοπίο του αρχαιολογικού μνημείου της Κνωσού. Στο έβδομο και τελευταίο άρθρο, ο Δημήτρης Σταθάκης παρουσιάζει μια μέθοδο χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων ελαχιστοποιώντας την οπτική όχληση στο τοπίο.

Ευελπιστούμε ότι το τεύχος αυτό θα συμβάλει στη μελέτη και τον σχεδιασμό του τοπίου. Κλείνοντας θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους συναδέλφους για τη συγγραφή των κειμένων, αλλά και τους κριτές των κειμένων που συνέβαλαν καθοριστικά με τα εποικοδομητικά τους σχόλια.

Βόλος, Νοέμβριος 2014

αιχώρος

ΤΕΥΧΟΣ 19 | ΕΤΟΣ 2014
ISSUE | YEAR

- 4 Σαπουνάκης Α., Σταθάκης Δ.**
Εισαγωγή
- 6 Κίζος Θ.**
Από το Αγροτικό Τοπίο στο Τοπίο της Υπαίθρου:
Η Γεωγραφία και οι Προσλήψεις των Τοπίων της Ελληνικής Υπαίθρου
- 24 Τσιλιμίγκας Γ., Γουργιώτης Α.**
Η διαχείριση του τοπίου στο πλαίσιο
του χωροταξικού σχεδιασμού
- 38 Γουργιώτης Α.**
Η Συμβολή του Συμβουλίου της Ευρώπης
στο χωρικό σχεδιασμό και το τοπίο
- 58 Σαπουνάκης Α.**
Περιαστικό τοπίο στην Ελλάδα: Απειλές και προοπτικές
- 80 Τσιλιμίγκας Γ.**
Οι επιπτώσεις των χρήσεων γης στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών
του τοπίου: Ποσοτικοποίηση της δομής και της χωρικής κατανομής των
χρήσεων γης στις Ευρύτερες Αστικές Ζώνες
- 106 Σταθάκης Δ., Φαρασλής Γ., Σηφάκη Α.**
Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δόμησης στο τοπίο της Κνωσού. Οι
επιπτώσεις της διαχρονικής μεταβολής της δόμησης στο τοπίο της Κνωσού
- 124 Σταθάκης Δ.**
Χωροθέτηση ανεμογεννητριών ελαχιστοποιώντας την οπτική όχληση
- 140 ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**
Μπεριάτος Η.
Η διακήρυξη της Στυμφαλίας και το έλλειμμα
πολιτικής τοπίου στην Ελλάδα

ISSN

1109-5008

Webpage

<http://www.aeihoros.gr>